

712.6

SAJTÓFIGYELŐ

MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1981 NOV 17

Megyek egymagam felfelé a toronyra. Az első fordulónál még dudolom a régi nótát: „János legyen, fenn a János-hegyen, estére oda várom...”

De hová?! Mert a kilátótorony zárva.

Kinézek az egyik betört ablakon: fagyos leveleket seper a teraszra a szél, lent a kapunál, kulcsesomóival a kezében Árpi bácsi, a toronyőr, várja, hogy lejöjjenek. Írásos engedélyre nyitott csak toronykaput; öt perc csak Árpi bácsi, még egyszer végigjárnám azt a 109 lépcsőfokot, amely felvezet (visszavezet) ifjúságunk messzillató tornyába.

Megöregedett a kilátó — korai vénség —, életveszélyes lett, kövei (azok a sütői, borosjenői terméskövek) meglazultak, lezuhanhatnak, le kellett hát zárni, a felújításához hozzá kell látni.

Öregség ez? Hetvenegy esztendő csak, 1910. szeptemberében, Kisasszony napján avatták. Az újságok boldogan adták hírül: „A János-hegy új messzillató, monumentális épülete”; „Egy újabb látványosság, melyet nem fog kikerülni senki, aki fővárosunkba jó, nem feledhet utas sem, ha övéinek budapesti élményeiről beszél.”

Helyén egy korhadásnak indult lépcsős alkotmány állt, midőn 1902-ben a szállodások nemzetközi kongresszusán a „Budapesti

Szállodások, Vendéglősné és Kocsmárosok Ipartestülete” Glück Frigyes és Gundel János kezdeményezésére (s részint saját vagyoneukból) elhatározott, hogy a János-hegy ormán, a vidék szépségéhez is illő, díszes kilátótorony örökítse meg Erzsébet királynő

1947. IX. 15.” „Márta, apucika 1960.” De a mennyezetet is, a boltív alatt is! „Nyuszikám + én”. A plusz én hogyan mászott fel a boltívig szénirónjával? Aztán a csigalépcső, beugró kettős ablakfülkék. Szivek, nyilak, monogramok. Egy szív: „J. Marika és

Árpi bácsi toronyőr — gondnoki — lakásába vezet. A toronnyal szemben, a meredek oldalba építettek a gondnoknak későbbben (előbb a torony földszintjén volt lakása, de reumát kapta a toronyőrök) házat. Panaszkodik Árpi bácsi: már csak három-négy csirkeje van, elvitték a rókák. Rókák a János-hegyen. És kukoricát is termelt a sziklák közt. Kibetonozott kis platókon megyünk a kertbe. De nicsak!, a betonlapok közé fektetve márványlapok. Ez is a toronyból, a háború után... Elseprem, letisztítom a lapot, s betűzőm a hexameter sorokat: „Itt állt és nézett szét Erzsébet drága királynőnk... S míg itt elragadó látványon lelke mezengett, Érzé, országnak szíve feléje dobog...”

A királynő szobra (mert azt is állítottak) vajon hol van? A Budapesti Képzőművészeti Igazgatóság — a torony gazdája — főigazgatója megnyugtat: megvan, Erzsébet Súlysápon van. Az igazgatóság egyik szoborraktárában. Az ötvenes évek elején került el a hegyről, ha majd elkészül a kilátótorony felújítása, ismét a helyére teszik.

Megyek lefelé a hegyről. Dudolom tovább a nótát:... Jaj, Jani, szeretném hallani, szerelmet vallani...

Kisasszonyoknak, szép hölgyeknek erre még itt, jó pár évig kell várni.

Kőbányai György

TORONYRA VÁRVA

emlékét, aki gyakorta gyönyörködött e helyről a természet fenséges látképeiben!

1908 tavaszán kezdtek Schulek Frigyes tervei szerint az építkezéshez. Wellich Hugó volt az építőmester, a kőfaragó mester pedig Král Gyula. A követek szekerekkel a János-hegyi vendéglőig hordták, a vizet puttonyos koszikon a Sváb-hegyről. Két esztendő, és a 26 méter magas kilátótoronyt dr. Bárczy István polgármester átadta a városnak. (A mostani felújítási munkálatok körülbelül négy esztendőig tartanak majd.)

Megyek felfelé a toronyba. Teleírt falak. Emlékkönyv-falak, emlékkönyvpadok, emlékkönyv-ablakok. Jelek, beírások, bevésések, „Czarevics Sándor

Andi 1972. VIII.” Boldogok? Megvannak még? Már mint együtt, Marika és Andi.

A második terasz után a köralakú ablakszemek hályogporába írva: „Gabi—Mara 1968”. Nem igaz, hogy a falirat a maradandó. A vakolat lehull, a piszok — a piszokba írás — marad.

Árpi bácsi végre bezárhatja a tornyot. A torony zárva, de a vendéglő nyitva. Egyedüli vendégek vagyunk.

A vendéglősné panaszkodik: nemrég vették szerződésbe az üzletet, s most a toronykapun megcsikorult a zár. Ki jön fel egy bezárt toronyhoz kávéra, ebédre? Biztatom a vendéglősnét: a szerelem! Én hiszem, torony nélkül is menni fog.